

112 Hätäkeskus -podcastin jakso 1/2023: Varautuminen on arjen pieniä tekoja

[Puhelimen pirinää]

[Luuri nostetaan]

Miesääni:

112, Hätäkeskus.

[Musiikkia]

Essi Kulju:

Se ei tarkota sitä, että elämä jatkuisi häiriötilanteessa just niinku ennenkin, että todennäköisesti et voi lähteä shoppailukierrokselle, etkä voi ehkä, ehkä mennä töihinkään kaikissa paikoissa, mut et ainakin riittävällä tasolla pystyttäis ne perustarpeet just takaamaan sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta, niin se on ehkä se varautumisen ydin.

[Musiikkia]

Jouni Pousi:

Lisäisin sen, et sellasen henkisen kriisinkestävyysniinku huomioiminen. Toki nää häiriötilanteet, aina kun tulee tällainen tilanne, myöskin vaikuttaa siihen omaan jaksamiseen ja tulee, tulee erilaisia... Voi niinku epätietoisuutta, pelkoa ja muuta.

[Musiikkia]

Ari Ekstrand:

Tervetuloa Hätäkeskuslaitoksen podcastin pariin. Mun nimi on Ari Ekstrand, ja tässä jaksossa keskustellaan aiheesta, joka on hyvinkin akuutti globaalissa mittakaavassa, mutta ennen kaikkea meidän jokaisen arjen kannalta, eli varautumisesta. Studiossa mulla on vieraana varautumisen ammattilaiset, varautumisen asiantuntija Essi Kulju Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöstä SPEK:istä ja varautumisasiantuntija Jouni Pousi Huoltovarmuuskeskuksesta. Tervetuloa.

Jouni:

Kiitos.

Essi:

Kiitos.

Ari:

Alotetaan Essi sinusta. Kerrotko, mikä SPEK on ja mitä tekemistä SPEK:illä ja sinulla on varautumisen kanssa?

Essi:

No Suomen Pelastusalan Järjestö, tuttavallisemmin tosiaan SPEK, on varautumisen, onnettomuuksien ehkäisyn ja sitten myös pelastusalan asiantuntijajärjestö. Me tutkitaan ja viestitään ja koulutetaan erilaisissa turvallisuuteen liittyvissä teemoissa, kuten esimerkiksi paloturvallisuus tai pelastusalan vapaaehtoistoiminta. Ja varautumiseen me liitytään sillä tavalla,

että SPEK koordinoi 72 tunnin varautumissuositusta, jonka viranomaiset ja järjestöt on yhdessä laatineet kotitalouksille. Tähän 72 tuntia -konseptiin kuuluu kaikkien materiaalien lisäksi myös tällainen koulutusjärjestelmä, jossa vapaaehtoiset kouluttajat ympäri Suomea jakaa tietoa siitä, miten kotitalouksien tulisi varautua. Ja minun tehtävä sitten varautumisen asiantuntijana on edistää sitä, että mahdollisimman moni olisi kuullut ja tuntisi tän 72 tuntia –suosituksen.

Ari:

No siinäpä onkin hommaa. Sitten Jouni. Meillä onkin pitkä yhteinen historia ja oot ollut monessa mukana. Tunnet muun muassa tän meidän hätäkeskusmaailman. Mutta kerropa Huoltovarmuuskeskuksesta tai kavereiden kesken HVK:sta. Mikäs sinun roolis varautumiseen liittyen on?

Jouni:

Kiitos. Meillä tosiaankin Huoltovarmuuskeskuksen tehtävänä on huolehtia yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistoimijoiden kanssa siitä, että, et myös erilaisissa kriisi- ja häiriötilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuis mahdollisimman häiriöttä. Ja, ja ehkä se, oikeastaan se, että mitä se käytännössä tarkoittaa, niin sovitetaan yhteen tällaisen julkishallinnon ja elinkeinoelämän varautumistoimintaa, ja omana, omana työnä sitten niin kun tällaista elinkeinoelämän jatkuvuuden hallinnan ja varautumisen tukemista toteutetaan. Ja minun oma rooli sitten Huoltovarmuuskeskuksessa on, että toimin varautumisasiantuntijana ja, öö, mulla vastuualueelle kuuluu tällaiset niin kun sisäministeriön alaisten turvallisuustoimijoiden huoltovarmuusyhteistyö ja sen kehittäminen, ja myöskin tällaisia... niin kun yksityinen turvallisuusala –pooli, siinä toimin yhteyshenkilönä HVK:n näkökulmasta, ja tekstiili- ja varustetoimikunta.

[Puhelimen pirinää]

[Luuri nostetaan]

Miesääni:

112, Hätäkeskus.

Ari:

Mitä itse asiassa nyt sitten sillä varautumisella tarkoitetaan, että puhutaanko me nyt siitä nenäliinasta taskussa, jos nenä vuotaa, vai taskulampun pattereista sähkökatkon varalle? Mites te näätte tän asian ihan käytännössä? Essi?

Essi:

No jos mietitään mitä se varautuminen ylipäättään tarkoittaa, niin musta se tarkoittaa sitä, että tunnistetaan erilaisia uhkia ja riskejä, joita voisi tapahtua, ja ymmärretään, ettei kaikkia niistä voida sataprosenttisen varmasti estää tapahtumasta. Sitten kun ollaan tunnistettu niitä uhkia, niin sen jälkeen voidaan sitten miettiä, miten tulisi etukäteen toimia, jotta pärjäisi erilaisissa häiriötilanteissa, kuten vaikka sähkö- tai vesikatossa, mahdollisimman hyvin. Ja nää etukäteen tehtävät toimet voi olla sitten hankintoja, kuten esimerkiksi taskulamppu tai vesiämpäri. Ne voi olla myös opeteltavia taitoja, kuten ensiaputaidot, tai jotain tietoja, kuten se, että mistä saa luotettavaa tietoa, jos puhelin ja verkkoyhteydet ei enää toimikaan.

Ari:

Mites Jouni?

Jouni:

Kyllä tuo on erittäin hyvä, kattava listaus, ja siihen ehkä lisäisin tällaisen niinku näkökulman, että, että, et pyritään jatkamaan sitä toimintaa mitä esimerkiksi eri viranomaisilla, eri toimijoilla on sen häiriötilanteen hoitamisessa, mutta myöskin, että se... tavanomaiset niin kun toimenpiteet mitä... toiminnot, jotka on olemassa, niin niitä pystyttäisiin suorittamaan kanssa sen häiriötilanteen yhteydessä, että, et juuri sellasta vähän niin kun jatkuvuuden hallintaa siihen lisättynä. Mutta juuri sitä ennakointia, että jos jotain sattuu, niin ollaan, ollaan niinku varauduttu siihen ja meillä on selkeet toimintatavat ja mallit, miten, miten sitten... mitä tehdään häiriötilanteen tullessa päälle.

Essi:

Niin, mun mielestä toi oli hyvä pointti, että pystytään jatkamaan toimintoja riittävällä tasolla, että se ei tarkoita sitä, että elämä jatkuisi häiriötilanteissa just niinku ennenkin, että todennäköisesti et voi lähteä shoppailukierrokselle etkä voi ehkä, ehkä mennä töihinkään kaikissa paikoissa, mut et ainakin riittävällä tasolla pystyttäisiin ne perustarpeet just takaamaan sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta, niin se on ehkä sen varautumisen ydin.

Ari:

Otit esille ton yksilön ja yhteiskunnan, että... Pohdin sitä, että mikä se työnjako tai kysymys siitä, että kuka on vastuussa tästä tilanteesta. Esimerkiksi Hätäkeskuksesta puhuttaessa, niin törmää edelleen joskus sanontaan "Yleinen hätänumero tai Hätäkeskus auttaa aina". Täähän johtaa ajatukset siihen, että aina kun tulee joku pulma eteen, niin soitanpas 112 ja saan sieltä sitten neuvot. Mutta näinhän ei suinkaan ole. Hätänumerohan on tarkotettu hätätilanteita varten, ei esimerkiksi sähkökatkoista tiedottamiseen. Mites te näätte oman organisaationne ja kansalaisten välisen työnjaon varautumiseen liittyvissä kysymyksissä?

Essi:

No SPEK:in rooli varautumisessa on nimenomaan parantaa sitä kansalaisten tietoutta siitä, miksi heidän tulisi itse varautua. Eli me välitetään sitä ajatusta, että kun on itse varautunut, niin sitten pärjää siinä häiriötilanteessa itse paremmin ja mukavammin, ja samalla vapauttaa viranomaisille aikaa ratkoa sitä käsillä olevaa häiriötilannetta. Jos vaikkapa tulis tämmönen laajempi, pitkäkestonen sähkökatko, niin suurimman osan meistä tulis selvittää itsenäisesti ne ensimmäiset vuorokaudet, jotta viranomaiset voi keskittyä niiden kaikkein haavoittuvimmassa... haavoittuvimmassa [naurahtaa] asemassa olevien ihmisten auttamiseen ja pitämään ne yhteiskunnan keskeiset toiminnot käynnissä myös sen häiriötilanteen aikana.

Ari:

Tossa jo mainitsitkin sitä kolmea vuorokautta ja 72 tuntia. Miks tää on kolme vuorokautta? Miks tää ei oo kaks tai neljä?

Essi:

No se kolme vuorokautta on nähty semmosena aikana, jonka puitteissa viranomaiset todennäköisesti pystyisivät korjaamaan esimerkiksi laajemman sähkövian. Eli kun on harjoiteltu tällaisia tilanteita, niinku Suomessa paljon tehdään varautumisen osalta tällasta harjoittelua, niin on todettu, että kolme vuorokautta olis todennäköisimmin se aika, jossa viat saatais korjattua. Sit se kolme vuorokautta on myös ehkä semmonen kohtuullinen aika, jonka ihmiset pystyvät varautumaan vaikka asuisivat pienissä tiloissa ja kaupunkiolosuhteissa, et aina saa varautua pidemmäksikin ajaksi ja tää on vaan minimisuositus. Mutta jos kaikki olis varautunut edes kolmeksi vuorokaudeksi, me

todennäköisesti selvittäis aika hienosti yleisimmistä ja niistä kaikkein ehkä todennäköisimmistä häiriötilanteista.

Ari:

Mites Jouni, Huoltovarmuuskeskus kuulostaa hirveen niin kun... viranomaistoiminnalta. Onks teillä mitään kontaktia niinku kansalaisiin?

Jouni:

Toki. Me tehdään juuri yhteistyötä järjestöjen kanssa ja, ja muun muassa tää 72 tuntia –konsepti, niin siinä, siinä on tällainen kova toimikunta, jossa ollaan, ollaan sitten mukana. Tehdään, tehdään niin kun yhteistyötä järjestörintamalla tässä yhteisen huoltovarmuuden ja varautumisen kehittämisessä. Ja ehkä mä nostaisin esiin tän suomalaisen kokonaisturvallisuuden mallin. Elikkä meillä on tällainen perinne Suomessa, että meillä tosiaankin niin kokonaisturvallisuudessa on, on tää suomalaisen varautumisen yhteistoimintamalli, jossa sitten yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä, ja huoltovarmuustoiminta on yks osa sitä kokonaisturvallisuuden kehittämistä ja yhteistoimintaa, ja sitä kautta tulee, tulee toki niin kun se yhteyspinta niinku kansalaisiin kanssa, että tiedonjaolla ja näillä toimenpiteillä, mitkä niinku Huoltovarmuuskeskuksen tehtäviin kuuluu.

Ari:

Mainitsit ton tiedonjaon... sitä ja viestintää varmaan niinku kaikki organisaatiot pohtii omalta osaltaan. Ootteks te miettiny sitä, että kenelle te suuntaatte sitä omaa viestintänne, että mitä kohderyhmiä teillä on, ja, ja mikä se haastavin kohderyhmä voisi olla, kenelle sitä viestiä haluttaisiin välittää?

Essi:

Meidän kohderyhmänä on toki kaikki suomalaiset, mutta erityisesti me haluttais tavottaa ne, jotka ei syystä tai toisesta ole vielä varautunut. Tutkimusten mukaan heikoimmin varautunu ryhmä on nuoret kaupunkilaiset, mutta ei voi sanoa, että näin olisi niinku kaikkien kohdalla, että kyllä siinä on paljon yksilöllistä vaihtelua. Maaseudulla se varautuminen on yleensä paremmalla tasolla, mikä johtuu paljon siitä, että siellä tämmöset häiriötilanteet on tavallisempia, eli ihmisillä on kokemusta siitä, että jotain voi sattua, ja sen takia he on niihin myös varautunu. Maaseudulla esimerkiksi sähköjohdoista suurempi osa kulkee edelleen ilmassa, jollon ne on herkempiä puiden kaatumiselle ja suurille lumimäärille, ja tästä syystä niitä katkoja siellä enemmän tulee. Ja haja-asutusalueilla ehkä se avun saapi... saapuminen voi myös joskus kestää pidempään, ja ihmiset on siitäkin syystä sit oppinu varautumaan paremmin, että, et he ei tiedä... he tietävät, että se apu ei välttämättä ole siellä minuuteissa perillä ja sen takia pitää olla itsellä esimerkiksi vaikka ensiaputarvikkeita tai sammutuskalustoa.

Ari:

Me ollaan täällä Hätäkeskuslaitoksella törmätty joskus siihen, että nää... nää varsinkin pohjoisen turistikeskukset, mihinkä etelän ihmiset menee viettämään lomaa, niin siellä kun jotain sattuu, niin ihmiset odottaa sitä samaa kuuden minuutin valmiutta, mikä jossain isossa kaupungissa keskustassa on, niin välttämättä sinne jonnekki erämaametsiin, niin, niin tota se apu ei ihan samaan aikaan tule. Tää on tietysti hyvä ymmärtää. Öö... Mut Jouni, mites tota, kohderyhmistä?

Jouni:

No meillä varmaan se eräs tärkeä niinku kohderyhmä Huoltovarmuuskeskuksen näkökulmasta on toi yritysmaailma, että me tehdään paljon tällaisen poolitoiminnan kautta yhteistyötä, kehitetään niin kun yritysten varautumista ja, ja jatkuvuuden hallintaa. Ja siinä on tällä hetkellä poolitoiminnassa päälle 1000 erilaista yritystä, jotka on huoltovarmuuskriittisiä yrityksiä, tekee jotain sellaista toimintaa Suomessa... jotka on tärkeitä niin kun suomalaisen yhteiskunnan pyörimisen kannalta. Ja heidän kanssa tehdään yhteistyötä ja kehitetään yhdessä varautumistoimintoja, mutta sitten meillä on toki, toki on niin kun alueellisesti on tällaisia elinkeinoelämän varautumisen yhteistyötoimikuntia, ELVAR:eiksi niitä kutsutaan, ja siellä on sitten alueellisia eri yrityksiä mukana, mukana sitten, ja tavoitteena saada tosiaankin, että, et maailma ja yhteiskunta pyörii myöskin tärkeiden yritystoimijoiden näkökulmasta. Että sitä kautta niin kun meille tulee niinku se yritystoiminta, yritystoimijat ja heidän työntekijät on osa sitä meidän niinku kohderyhmää mille viestitään, että kuinka saadaan se toiminta pyörimään näissä häiriötilanteessa myöskin siellä elinkeinoelämän puolella.

Ari:

Elikä itse asiassa tää niinku valtakunnallinen varautuminen, sehän ei olekaan niin kun puhtaasti julkista toimintaa tai valtion toimintaa, vaan nimenomaan nää yritykset kantaa siitä ison vastuun.

Jouni:

Kyllä. He on osa, tärkeä osa sitä, toimijoita, että niin kun yhteistyössä kun tässä tehdään, niin yritys... yrityksen toiminnot on kanssa, ja yritystoimijat on hyvin tärkeä osa suomalaisen yhteiskunnan pyörimistä ja... Siinä on kanssa heillä hyvin tärkeä rooli kaikilla.

Ari:

Okei. Nyt ollaan puhuttu jo paljonkin varautumista, mutta mitkä olisivat ne konkreettiset asiat, joita meidän... jotta me kaikki voitais olla niin kun arjessa valmiina erinäköisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin? Mitä pitäis meidän itte tehdä? Mitäs Essi sanot?

Essi:

No mun mielestä jokainen voisi tehdä sellasen pienen ajatusharjoituksen, että miten se oma arki muuttuis, jos vaikkapa kuvitellaan tilannetta, että sähkö ja vesi on poikki kolme vuorokautta, niin mikä siinä omassa elämässä muuttuu? Rohkenen väittää, että kaikilla muuttuu aika moni asia, mut et kun sen ajatuksen käy läpi, niin sit ehkä huomaa siellä omassa kodissa niitä asioita, joihin pitäisi kiinnittää huomiota. Yks sellanen, mihin suomalaiset on tosi tottuneita että se pelittää ja se toimii automaattisesti, on vesi: että sitä tulee hanasta ja se on puhdasta ja sitä saa niin paljon kuin jaksaa käyttää, mutta näin ei välttämättä aina ole, jos tulee esimerkiksi putkirikko, näitäkin on viime aikoina pääkaupunkiseudullakin tapahtunut, että putket hajoaa, ja sitten ei tulekaan vettä. Niin kotona pitäis olla ihan pullovettä jonkun verran valmiina siltä varalta, että joko sitä vettä ei tule tai se on vaikka saastunut, jolloin sitä ei voi juoda. Niin tää on yksi asia, jonka voi tarkistaa, että löytyykö kotoota vettä. Ja toinen on se, että vois katsoa sinne ruokakaappeihin, että löytyykö sieltä vähän kauemmaksikin aikaa kun ehkä juuri täksi iltapäiväksi ruokaa, että, että onko siellä semmoista ruokaa, jota voi syödä vaikkapa sellaisenaan, jota ei tarvitse kuumentaa. Koska jos ei ole sähköjä, niin suurimmalta osalta meiltä katoaa myös ruoanvalmistuskeinot, jos ei ole sitten puulietettä tai takkaa käytettävissä. Niin näistä, näistä ainakin voi, tota, hyvin lähteä liikenteeseen.

Ari:

Mites Jouni?

Jouni:

No tähän ehkä itse mieltäisin sitä ja vähän tällaista ennakkoinnin näkökulmaa, että toki kaikki, kaikki häiriötilanteet niin ei välttämättä tule sillee niinku kello kaulassa, että me ei välttämättä aina tiedetä, että onko joku tulossa. Mutta ehkä sellainen tutustuminen erilaisten viranomaistoimijoitten niin kun... niin kotisivuihin tai erilaisiin tietolähteisiin, ja siellä sitten vähän seurata, että niinku sitä omalla alueella, missä asuu, esimerkiksi pelastuslaitosten kotisivuja. Ja sitten nythän on paljon ollut pinnalla tänä aikana, ollut toi sähköön liittyvät kysymykset, niin juuri paikallisen sähköyhtiön verkkosivut tiedottaa paljon, ja kantaverkkoyhtiö Fingridin sivuilla on paljon tällaisia... on, on niin valmiiksi mietitty erilaisiin kysymyksiin vastauksia, niin ehkä rohkasisin silleen käymään läpi näitä erilaisia ja selvittämään, että jos jotain omalla alueella sattuu, niin mitkä on ne sellaiset osoitteet tai sellaiset verkkosivut, että mistä, mistä saa siitä tietoa sitten, ja myöskin sen ennakoivan varautumisen näkökulmasta, koska tiedon määrä on aika runsas tänä päivänä, että sitä löytyy kyllä, mutta se vaatii varmaan hieman niin kun läpikäymistä ennen, kun siinä... että olisi niin kun ymmärrys ja tietämys ennen kuin se häiriötilanne tulee päälle, ja ennen sitä, niin, ja, ja kuinka sitten toimitaan sen häiriön jatkuessa.

Ari:

Joo. Mainitsit ton tiedon, ja, ja sen tarvehan kasvaa niinku mahdottomasti, jos joku, joku häiriö tulee. Ihmiset on kovasti kysymässä sen perään, että mistä kyse, millon... millon asiat saadaan kuntoon ja niin pois päin, ja siihen liittyen niin, niin tota, myöskin on hyvä ymmärtää, mitenikä hätäkeskuspalvelut toimii esimerkiksi näihin sähkökatkoihin varautuessa. Et, et hätänumeroonhan on tarkoitus soittaa vain hätätilanteessa, ja, ja Hätäkeskus toimii ihan, ihan samanlailla niin poikkeuksellisessa tilanteessa kuin normaaliarjessakin. Elikä se hätätilannehan on, on periaatteessa ihan samanlainen, ja silloin kun hätä on, niin oikea hätä, niin silloin soitetaan hätänumeroon, ja silloin, silloin saadaan sitä kautta sitten paikalle kiireellisesti näitä turvallisuusviranomaisia, mutta että on hyvä muistaa se, että kun tällainen tilanne iskee päälle, niin sitten rupeaa, rupeaa tuota niin... puhelin, puhelinlinjat ruuhkautumaan, kun, kun sitten viranomaisapukin tuota... tulemaan rajat vastaan siellä.

Essi:

Joo, tällaisessa pidemmässä sähkökatkossahan puhelin ja tele- tai verkkoyhteydet ei sit enää jonkun ajan kuluttua toimi, et se on semmoinen noin kaksi tuntia, minkä, minkä ne vähintään toimii, mutta sit kuuden tunnin kohdalla ne rupeaa jo suurimmassa osassa maata kaatumaan siitä syystä, että niissä ei ole varavoimaa sitä pidemmäksi ajaksi. Eli, eli siihenkin kannattaa tosiaan varautua, että mistä saa sitä tietoa sit, jos ei voi mennä verkkoon etsimään tietoa tai ei voi soittaa kaverille ja kysyä. Et Ylen radiokanavat on sitten ne, jotka palvelee ja, ja välittää tietoa. Jos olis tällainen niinku laajempi koko maata tai isoa osaa maasta kattava pidempi sähkökatko, niin patteriradio on vielä yksi tällainen käytännön esimerkki siitä mikä pitäis olla, jotta sitä tietoa voi sit saada.

Ari:

Elikä vanhat keinot vielä, vielä toimii. Niin kauan kun verkkoyhteydet toimii, niin 112 Suomi -sovellushan on sellanen, mistä löytyy paljon yhteis... yhteystietoja ja neuvoja erilaisiin tilanteisiin, ja se kannattaa tietysti ladata etukäteen puhelimeen. Muistetaan myöskin se, et se pelkkä lataaminen ei kuitenkaan riitä, vaan, vaan tota... jotta sen sovelluksen saa toimintavalmiiksi ja ne palvelut käyttöön, niin se pitää se sovellus avata ja tehdä nää käyttöönottoasetukset sitten huolellisesti. Mut sitä kautta paljon saa, saa tietoa.

[Puhelimen pirinää]

[Luuri nostetaan]

Miesääni:

112, Hätäkeskus.

Ari:

Vuoden 2023 112-päivää vietetään teemalla "Varautuminen on arjen pieniä tekoja". Tämän teeman avulla myös Hätäkeskuslaitos haluaa kannustaa ihmisiä varautumaan erilaisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin sekä ennaltaehkäisemään erilaisia vaaratilanteita. Varautuminen ei siis ole pelkästään viranomaisten asia, vaan meidän kaikkien. Hätänumeron oikea käyttö on oleellista varsinkin poikkeustilanteissa, koska hätänumero ruuhkautuu helposti. Muistetaan näissäkin tilanteissa, ettei kysytä sitä sähkökatkon kestoja hätänumerosta. Säästä siis 112 hätätilanteisiin. Tässä on käyty jo paljonkin erinäköisiä asioita varautumisesta läpi, mutta löytyiskö vielä joku semmoinen tiivistys, miten vetäisit yhteen äsken mainitsemiasi asioita? Essi?

Essi:

No kyl mä toivoisin, että kaikille tulis se ajatus, että se varautuminen on niinku osa meidän kaikkien elämää. Sitä ei voi ulkoistaa viranomaisille, eikä toisaalta itsekään voi tehdä kertahankintaa ja unohtaa sitä kaappiin ja kaivaa sieltä kriisin tullen, vaan kyl se on just sellaisia arjen pieniä tekoja ja sitä jatkuvaa, jatkuvaa sellasta pientä huolehtimista siitä, että jääkaapissa on muutakin kuin pelkkä valo, että jos nyt huomenna tulee sähkökatko, niin mun ei ensimmäisenä tarvii olla kaupan ovella kolkuttelemassa, että mistä saan syötävää tai juotavaa, ja myös sitä, että katsotaan vähän muiden kuin itsensä perään, että huolehditaan myös niistä lähimmäisistä, vaikkapa naapureista. Jos heillä ei ole ollut yhtä hyviä mahdollisuuksia tai taitoja varautua, niin sit voi huolehtia heistäkin.

Ari:

Jouni?

Jouni:

Kyllä, joo, mä vielä ehkä lisäisin, lisäisin sen, että sellasen henkisen kriisinkestävyyyden niinku huomioiminen. Ja toki nää häiriötilanteet, aina kun tulee, tulee tällainen tilanne, niin myöskin vaikuttaa siihen omaan jaksamiseen ja tulee, tulee erilaisia... voi niin kun epätietoisuutta, pelkoa ja muuta, ja just sitten se, että, et niistä on myöskin... sen henkisen kriisinkestävyyyden vahvistaminen, että tällaisissa häiriötilanteissa on hyvä keskustella ja varaudutaan niillä arjen pienillä teoilla, mut myöskin yhdessä ja keskustella niitä, että mitä sitten tarkoittaa, että jos jotain sattuu, niin mitä me tehdään? Miten tehdään taloyhtiössä, miten tehdään jossain niin kun vaikka perheyhteisössä ja muuta, että nää on myöskin sellainen asia, että... et keskusteltais näistä, että nytten toki paljon erilaista viestintää asioihin liittyy ja erilaisia... koska häiriötöntä maailmaa meillä ei tule olemaan, että häiriöitä tulee aina olemaan, ja kysymys siitä, että kuinka me niin kun kammitetaan ne haasteet, mitä sitten nää häiriöt aiheuttaa, niin, niin, niin siitä on hyvä jutella aina, että on, on, on juuri näitä arjen tekoja, on varautumista, mitä tehdään, mutta myöskin niin kyllä mä rohkaisisin keskustelemaan tässä, että miten tää vaikuttaa itseensä ja muihin ja perheyhteisöön. Ja miten Essi hyvin just tuossa totes, että otetaan ne naapurit mukaan kans siihen auttamistyöhön ja, ja varautumistyöhön, että, että, et yhdessä varaudutaan, niin se on mun mielestä tärkeintä.

Ari:

Essi Kulju, Jouni Pousi. Hienoa kun pääsitte paikan päälle. Tuhannet kiitokset vierailusta. Kiitos myös kuuntelijoille. Käykää tutustumassa [72tuntia.fi](https://www.72tuntia.fi)-sivujen sisältöön. Sieltä löytyy kattavasti neuvoja arjen varautumiseen, ja kuten noilla sivuilla kerrotaan, kotitalouksien varautumisen merkitys on suuri apu yhteiskunnalle ja ennen kaikkea ihmiselle itselleen. Mun nimi on Ari Ekstrand, ja tämä oli Hätäkeskuslaitoksen 112 Hätäkeskus -podcast. Kiitos seurasta, seuraavaan kertaan.

[Musiikkia]